

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2021

Deelrapport Samenleven in de stad

STADSPEILING 2021

Deelrapport: Samenleven in Zoetermeer

januari 2022

In opdracht van: Audrey van Roode, Afdeling VVH

Onderzoek: Josée Boormans, Afdeling JaBo, onderzoek en statistiek

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Samenvatting	3
2. Onderzoeksverantwoording	5
2.1 inleiding	5
2.2 respons	5
2.3 opzet rapport	5
3. Samenleven in Zoetermeer	6
3.1 samenleven met mensen met van verschillende culturele achtergronden	6
3.2 samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus	6
3.3 uitspraken die wel of geen betrekking hebben op de respondent zelf	7
3.4 mening over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer	10
3.5 uitspraken die van vaak, soms of nooit van toepassing zijn op de respondent zelf	13
BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	19
BIJLAGE 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons	20
BIJLAGE 3. Tabellen	21
BIJLAGE 4. Selectie van de vragen uit de stadspeiling 2021 m.b.t het onderwerp	22

1

SAMENVATTING

- *Van alle 4000 in september/ oktober 2021 benaderde Zoetermeeders van 18 jaar en ouder heeft 23% (934 respondenten) één of meer vragen uit de stadspelling 2021 ingevuld over het onderwerp 'samenleven in Zoetermeer'.*
- *60% van deze respondenten is van mening dat het goed is dat we in Zoetermeer samenleven met mensen met verschillende culturele achtergronden en 59% is van mening dat het goed is dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus.*
- *Relatief meer respondenten zijn geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond (53%) dan in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (45%).*
- *Bijna twee derde van de respondenten (65%) denkt positief over mensen met een andere religie of levensovertuiging en meer dan driekwart van de respondenten (76%) zegt positief te denken over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid.*
- *Relatief iets meer respondenten hebben vrienden met een andere culturele achtergrond (64%) dan vrienden uit een ander sociaaleconomisch milieu (60%).*
- *Bijna vier van de tien respondenten (39%) zegt niet zo positief te denken over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer. Als meest genoemde reden daarvoor noemt 77% de overlast die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Daarna zegt twee derde (67%) dat dit komt vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Op de derde plaats wordt genoemd (63%) 'de normen en waarden van mensen uit deze groepen'.*
- *Ruim driekwart van de respondenten (76%) gaat in de vrije tijd wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond en bijna driekwart (74%) met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.*
- *In totaal ergert 47% van de respondenten zich wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 52% aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.*
- *Van de respondenten ervaart 46% nooit spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond of uit een ander sociaaleconomisch milieu. Slechts 2% ervaart deze spanningen vaak met mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 4% vanwege een ander sociaaleconomisch milieu. 33% ervaart soms spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond of uit een ander sociaaleconomisch milieu.*
- *Bijna een op de acht respondenten (12%) heeft wel eens (soms of vaak) conflicten met mensen met een andere culturele achtergrond of uit een ander sociaaleconomisch milieu. Een groot percentage respondenten heeft nooit conflicten met mensen met een andere culturele achtergrond (74%) of mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (72%).*

- *Een kwart van de respondenten vermijdt wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond of uit een ander sociaaleconomisch milieu. Zes van de tien respondenten vermijden deze contacten nooit.*

2

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

2.1 inleiding

Eind september/begin oktober 2021 is in Zoetermeer de jaarlijkse stadspeiling gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Een nieuw onderwerp in de stadspeiling dit jaar is het onderwerp 'samenleven in Zoetermeer'. Het doel van dit onderwerp is inzicht te krijgen in de cohesie binnen de Zoetermeerse samenleving.

2.2 respons

Voor de stadspeiling 2021 zijn er drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van elk 4000 inwoners van 18 jaar en ouder. Dit omdat het aantal vragen te groot was voor één vragenlijst. Voor de personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonden in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis, penitentiaire inrichting, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende enquêtes (A, B of C) voorgelegd. De vragen over 'Samenleven in Zoetermeer' stonden in enquête B.

Voor de stadspeiling 2021 is net als in 2020 een gestratificeerde steekproef getrokken. Dit omdat we door de jaren heen een steeds schevere verdeling van de respons zagen waarbij het aandeel ouderen in de respons langzamerhand evenredig veel groter werd dan in de jongere leeftijdsgroepen. De respons in de stadspeiling is nu meer in overeenstemming met de verdeling van de leeftijdsgroepen in de bevolking (zie bijlage 2).

De vragen over het onderwerp 'Samenleven in Zoetermeer' zijn in voldoende mate beantwoord door 934 personen. In totaal hebben 640 respondenten de vragenlijst geheel of gedeeltelijk digitaal ingevuld en 294 respondenten op papier. Dit is een respons van 23%.

Eigen aan steekproefonderzoek is dat de uitkomsten een schatting geven van de werkelijkheid. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid rondom de onderzoeksuitkomsten.

2.3 opzet rapport

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd die uit het onderzoek naar voren komen. In de rapportage worden alle cijfers achter de komma lager of gelijk aan 4 ($\leq 0,4$) naar beneden afgerond en getallen van 5 of hoger achter de komma ($\geq 0,5$) naar boven. Daardoor kan het voorkomen dat het totaal percentage onder een kolom (100%) niet altijd overeenkomt met het opgetelde percentage in een kolom (99% of 101%).

Aan het einde van het rapport is een viertal bijlagen opgenomen. Een eerste bijlage gaat over de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage twee staan populatie, steekproef en respons naast elkaar. In de derde bijlage is een aantal tabellen opgenomen. In de laatste bijlage staat een overzicht van de vragen uit de stadspeiling over het onderwerp 'samenleven in Zoetermeer'.

3

SAMENLEVEN IN ZOETERMEER

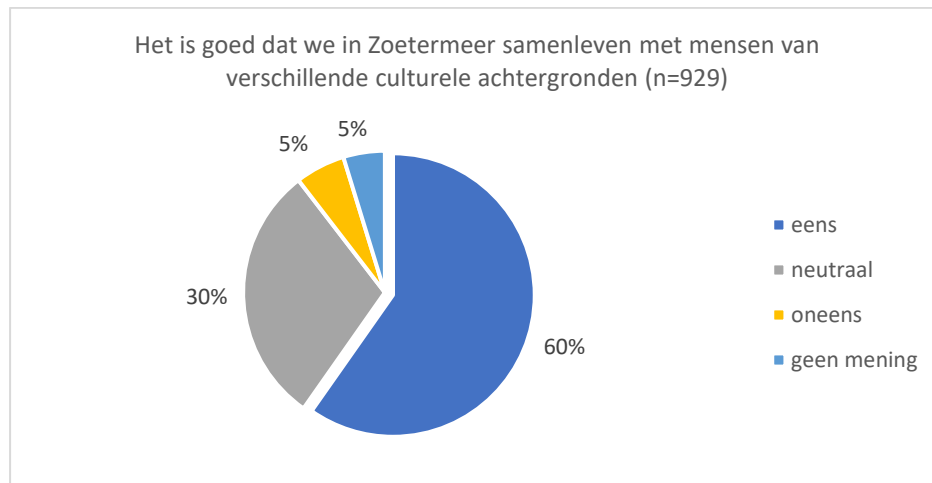
In het onderzoek is eerst gevraagd hoe de respondenten aankijken tegen het samenwonen in Zoetermeer met mensen van verschillende culturele en sociaaleconomische achtergronden. Dit is in de vorm van twee stellingen gedaan.

3.1 samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden

De eerste stelling was: 'Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden'.

Zes van de tien respondenten (60%) zijn het met de stelling eens en geven daarmee aan dat ze het goed vinden in Zoetermeer met mensen van verschillende culturele achtergronden samen te leven. In totaal staat 30% van de respondenten neutraal tegenover de stelling (niet eens maar ook niet oneens). Daarnaast is 5% het met de stelling oneens en geeft daarmee aan het niet goed te vinden dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden. In totaal heeft 5% van de respondenten geen mening over de stelling.

Grafiek 1. Mening over de stelling: Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden (n=929)

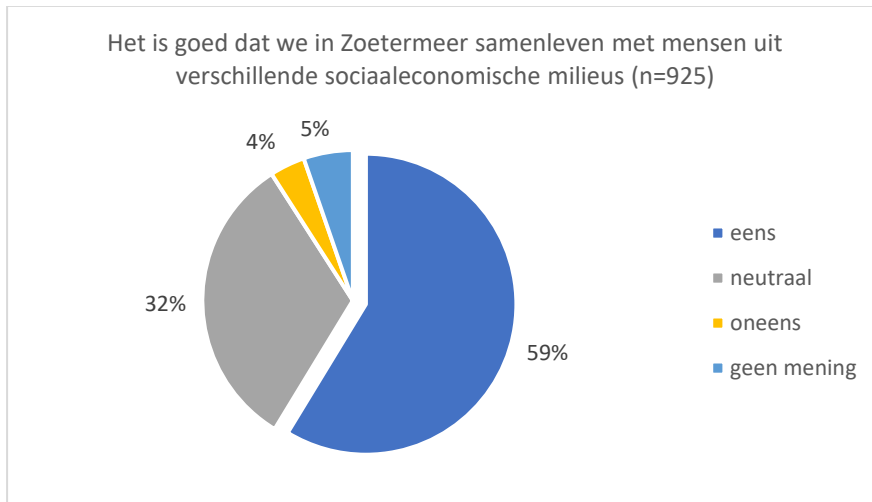

3.2 samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus

De tweede stelling was: 'Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus'.

Het resultaat van deze 2^e stelling komt vrijwel overeen met dat uit de 1^e stelling. In totaal is 59% het met de stelling eens en geeft daarmee aan het goed te vinden dat in Zoetermeer mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus samenleven. In totaal staat 32% neutraal tegenover de stelling en is 4% is het met de stelling oneens en 5% heeft er geen mening over.

Grafiek 2. Mening over de stelling: Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaal economische milieus (n=925)

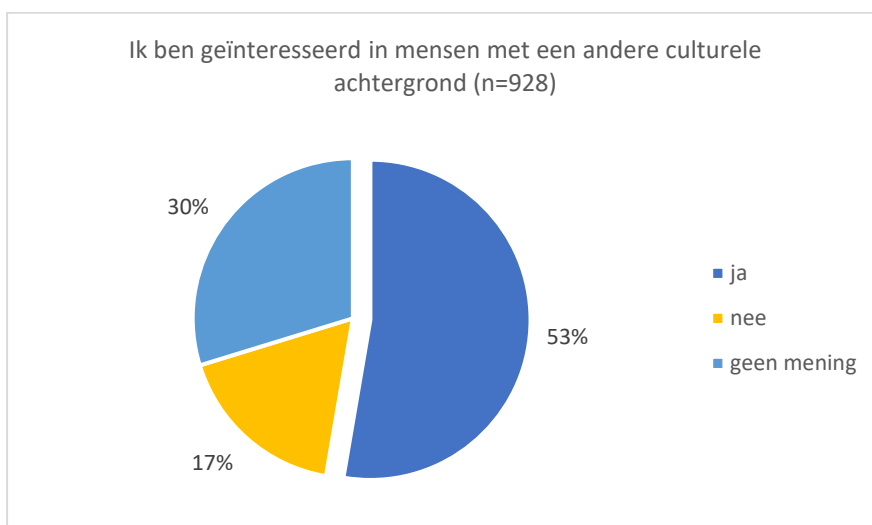
3.3 uitspraken die wel of geen betrekking hebben op de respondent zelf

Vervolgens is aan alle respondenten is gevraagd achter een zestal uitspraken aan te geven of deze voor henzelf van toepassing zijn.

a. *ik ben geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond*

Iets meer dan de helft van de respondenten (53%) zegt geïnteresseerd te zijn in mensen met een andere culturele achtergrond. Voor 17% van de respondenten geldt dat niet. De overige 30% geeft aan hierover geen mening te hebben.

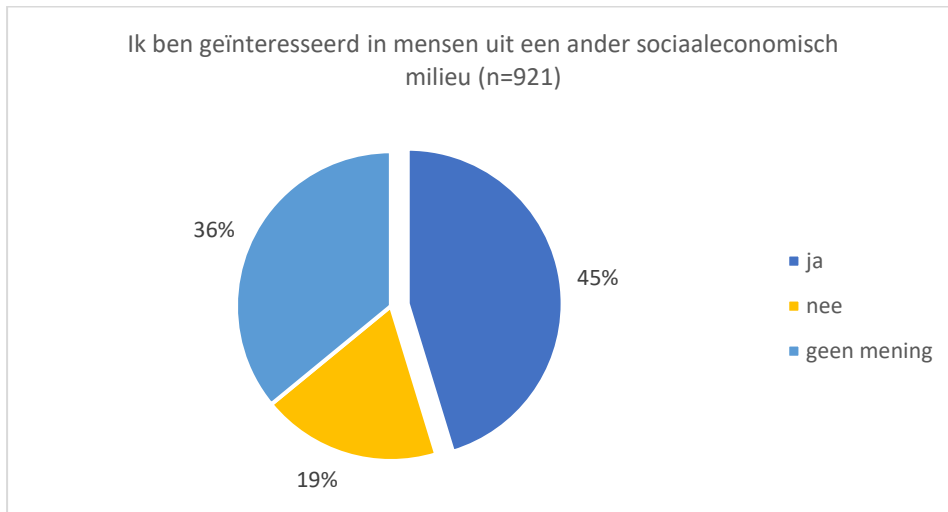
Grafiek 3. Aantal en % respondenten dat al of niet geïnteresseerd zegt te zijn in mensen met een andere culturele achtergrond (n=928)

b. *ik ben geïnteresseerd in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Ruim minder dan de helft van de respondenten (45%) zegt geïnteresseerd te zijn in mensen uit een andere sociaaleconomische milieus. Bijna één op de vijf respondenten (19%) zegt niet geïnteresseerd te zijn in mensen uit andere sociaal economische milieus. De overige 36% heeft hierover geen mening.

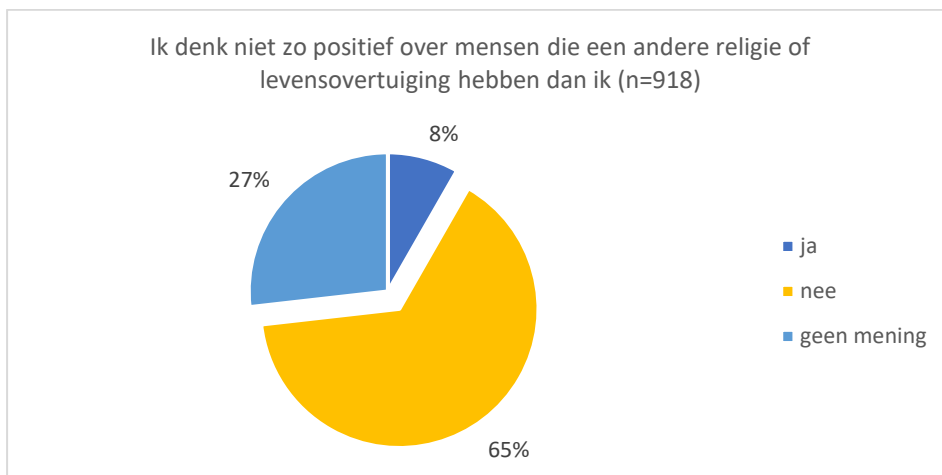
Grafiek 4. Aantal en % respondenten dat al of niet geïnteresseerd zegt te zijn in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (n=921)

c. *Ik denk niet zo positief over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ik*

Bijna twee derde van de respondenten (65%) zegt positief te denken over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben. Voor 8% van de respondenten geldt dat ze daar niet zo positief over denken. Meer dan een kwart van de respondenten heeft er geen mening over.

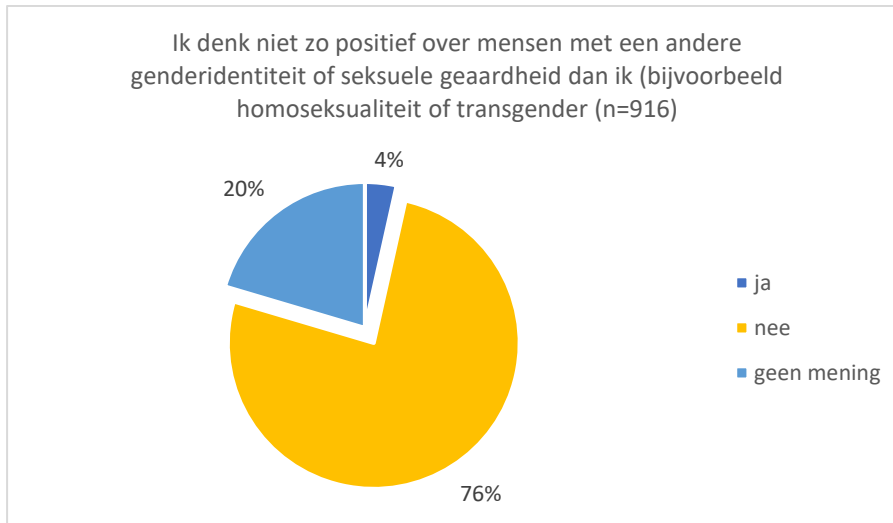
Grafiek 5. Aantal en % respondenten dat al of niet positief staat tegenover mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ze zelf (n=918)

- d. *Ik denk niet zo positief over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ik (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender)*

Meer dan driekwart van de respondenten (76%) zegt positief te denken over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ze zelf (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender). In totaal geeft 4% van de respondenten aan hier niet zo positief over te denken. De overige 20% heeft er geen mening over.

Grafiek 6. Aantal en % respondenten dat al of niet positief staat tegenover mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender) (n=916)

- e. *Sommige van mijn vrienden hebben een andere culturele achtergrond dan ik*

Van de respondenten zegt 64% vrienden te hebben met een andere culturele achtergrond dan ze zelf hebben. Bijna een kwart van de respondenten (24%) heeft dit niet en 12% geeft aan geen mening te hebben.

Grafiek 7. Aantal en % respondenten dat al of niet vrienden heeft met een andere culturele achtergrond dan ze zelf (n=922)

f. *Sommige van mijn vrienden komen uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ik*

In totaal zeggen zes van de tien respondenten (60%) vrienden te hebben uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ze zelf afkomstig zijn. Meer dan een kwart (26%) heeft geen vrienden uit een ander sociaaleconomisch milieu.

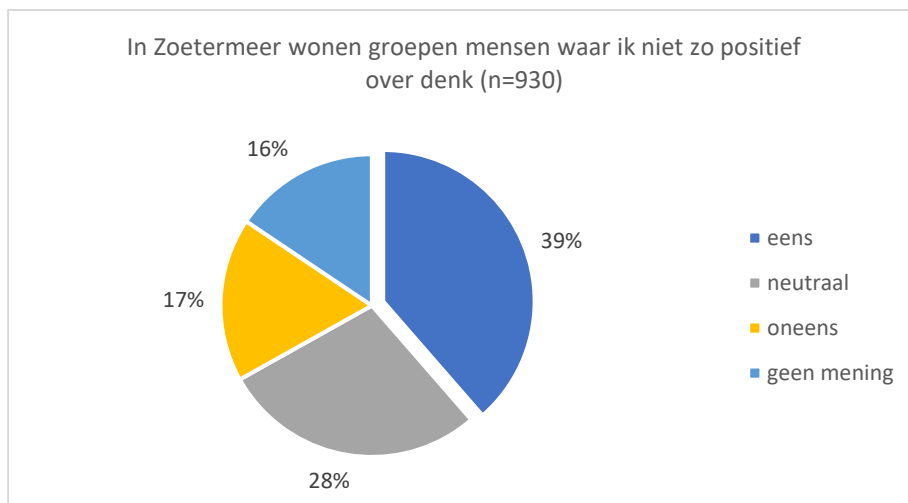
Grafiek 8. Aantal en % respondenten dat al of niet vrienden heeft die uit een ander sociaaleconomisch milieu komen dan ze zelf (n=921)

3.4 mening over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer

Na deze zes uitspraken is er aan de respondenten gevraagd nog een mening te geven over de volgende uitspraak: 'In Zoetermeer wonen groepen mensen waar ik niet zo positief over denk'. Uit de resultaten blijkt dat 39% van de respondenten het met deze uitspraak eens is. Dat betekent dat bijna vier van de tien respondenten niet zo positief denkt over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer. In totaal staat 28% neutraal tegenover de stelling en is 18% het met de stelling oneens.

Grafiek 9. Aantal en percentage respondenten dat al of niet positief denkt over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer (n=928)

Alle respondenten die het met de stelling eens waren (359 respondenten), is gevraagd aan te geven wat de reden is dat ze niet zo positief denken over bepaalde groepen in Zoetermeer. Twee respondenten vulden geen antwoord in. De overige 357 respondenten vulden een of meer redenen in (zie tabel 1).

De meest genoemde reden (door 77% van de respondenten) dat men niet zo positief denkt wordt bepaald door de overlast die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Daarnaast geeft 67% van de respondenten aan dat dit is vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Op de derde plaats wordt als reden genoemd (door 63% van de respondenten): 'de normen en waarden van mensen uit deze groepen'.

Tabel 1. Genoemde reden waarom men niet zo positief denkt over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer (n=357)

- *Men mocht meer antwoorden geven*

Genoemde reden:	Aantal	In % van het aantal respondenten
- vanwege de overlast die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken	276	77,3%
- vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken	241	67,5%
- vanwege de normen en waarden van mensen uit deze groepen	225	63,0%
- mensen uit deze groepen denkende dan ik over hoe mannen en vrouwen zich moeten gedragen	138	38,1%
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe Nederland en/of Zoetermeer zouden moeten zijn	107	30,0%
- vanwege de slechte ervaringen die ik heb met mensen uit deze groepen	100	28,0%
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over seksualiteit	73	20,4%
- andere reden, namelijk: (zie tabel 2)	25	7,0%
<hr/>		
Totaal aantal respondenten: 357		

Tabel 2. Andere reden, namelijk (n=25):

- De leefomgeving gaat achteruit.
- De vraag gaat uit van etnisch hokjes denken door de invuller. Ik denk echter niet positief over de groep Zoetermeerders die zich bezighouden met criminele activiteiten ongeacht het hokje waar ze verder in zouden kunnen zitten.
- Deze vraag komt suggestief over. Geen prettige vraag.
- Deze vragen zijn vaag en generaliserend.
- Door mensen uit deze groepen zie straten verpauperen en vervuilen
- Glasscherven op het fietspad.
- Grote taalachterstand!
- Het is eigenlijk een rare vraag. Er is altijd wel een groep mensen in de samenleving waar over het algemeen minder positief over wordt gedacht. Dat geldt niet alleen voor Zoetermeer, maar is volgens mij een sociaal aspect.
- Het voelt alsof ik in een ander land woon. In mijn buurt wordt bijna geen Nederlands gesproken.
- Ik identificeer me gewoon niet met de minder zelfbewuste laag van de maatschappij, maar Zoetermeer is gewoon een afspiegeling
- Ik weet dat er hier salafisten wonen en dat die in de gaten worden gehouden. Dat baart mij wel zorgen hoewel ze waarschijnlijk in hun eigen woonplaats niet per se iets zullen uitrichten
- In groepen met donkere kinderen die duidelijk geen kant hebben om op te gaan, gaan de geluiden wat meer over stoere maar zeer domme onderwerpen. Soms horen we hele dagen alleen maar andere talen. Als je ziet dat een kind geslagen wordt of uitgescholden, mag je daar niks van zeggen want dan word je zelf uitgescholden.
- Jongeren die overlast veroorzaken.
- Kom in Meerzicht kijken naar het donker volk wat hier loopt en woont. Als die bij de burgemeester naast zou zijn. Had de gemeente de speeltuin weggehaald. Hier zit het zwarte volk te zuipen en herrie te maken tot diep in de nacht. Gemeente moet met speeltuin verbod komen na 21uur
- Los van geloof, afkomst, seksualiteit, huidskleur stoor ik mij mateloos aan het slopen van zaken, agressief gedrag, op straat gooien van rotzooi en de agressiviteit die ontstaat als je er iets van zegt. .
- Mensen die respect loos zijn voor andere en materiaal en geen respect hebben voor boa's en politie en voor vrouwen. Deze mensen willen zich niet houden aan de nl regels
- Niet de Nederlandse taal bezigen in de openbare ruimte, terwijl zij de taal wel machtig zijn
- NL is te vol, meer woningen voor wachtlijst i.p.v. Statushouders.
- Problemen ontstaan met name met mensen die erg eer gevoelig zijn of uit onzekerheid agressief gedrag vertonen
- Racisme
- Vanwege slechte integratie spreken veel nieuwkomers geen Nederlands en doen geen moeite om het te leren.
- Vnl. De voormalige tokkies uit den haag
- Wat een slecht gestelde (vorige) vraag. Er wonen criminelen in Zoetermeer, extremisten, homo/lesbo/transgender/enz.-haters en vooral gewone hufters. Daar denk ik ronduit negatief over. Maar koppel dat niet bij voorbaat aan een bevolkingsgroep. N
- Willen niet integreren/aanpassen.
- Ze willen me vermoorden en weten het niet eens. Ik vind ze dus dom irritant en gevaarlijk

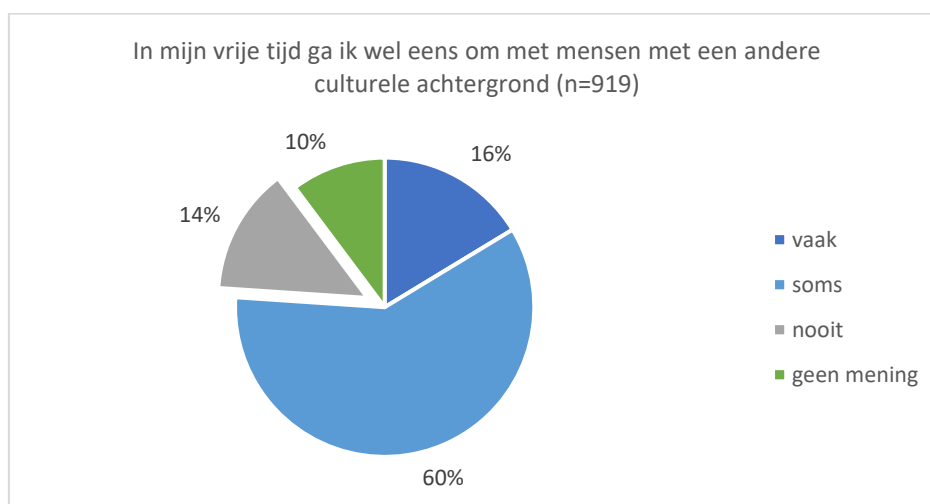
3.5 uitspraken die van vaak, soms of nooit van toepassing zijn op de respondent zelf

Aan het einde van de vragenlijst is gevraagd bij 10 uitspraken aan te geven hoe vaak deze van toepassing zijn voor de respondent zelf.

a. *In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond*

Uit de resultaten blijkt dat ruim driekwart van de respondenten (76%) soms of vaak in zijn/haar vrije tijd omgaat met mensen met een andere culturele achtergrond. In totaal doet 14% dat niet en 10% heeft er geen mening over.

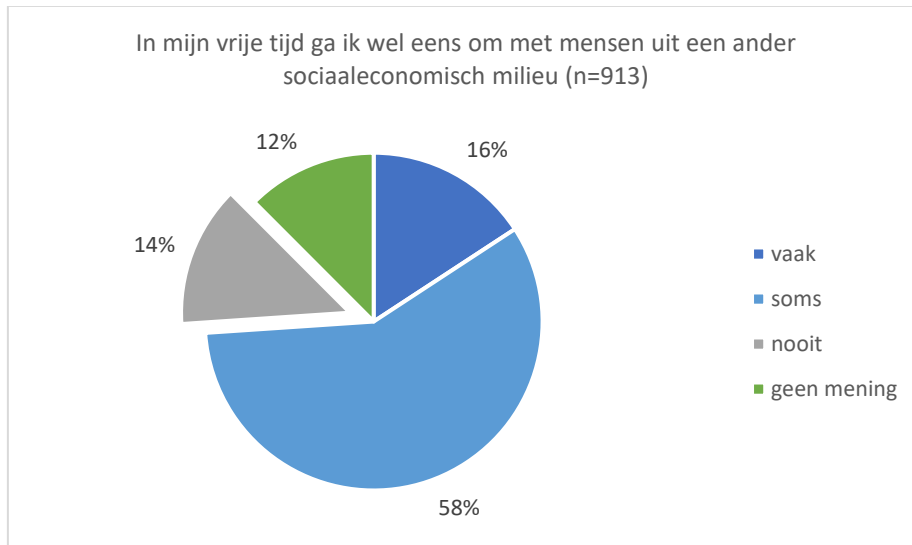
Grafiek 10. Aantal keren dat de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=919)

b. *In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Van de respondenten zegt 16% vaak om te gaan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu en 58% soms. Dus bijna driekwart van de respondenten (74%) gaat in zijn/haar vrije tijd wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. In totaal gaat 14% nooit om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu of heeft er geen mening over (12%).

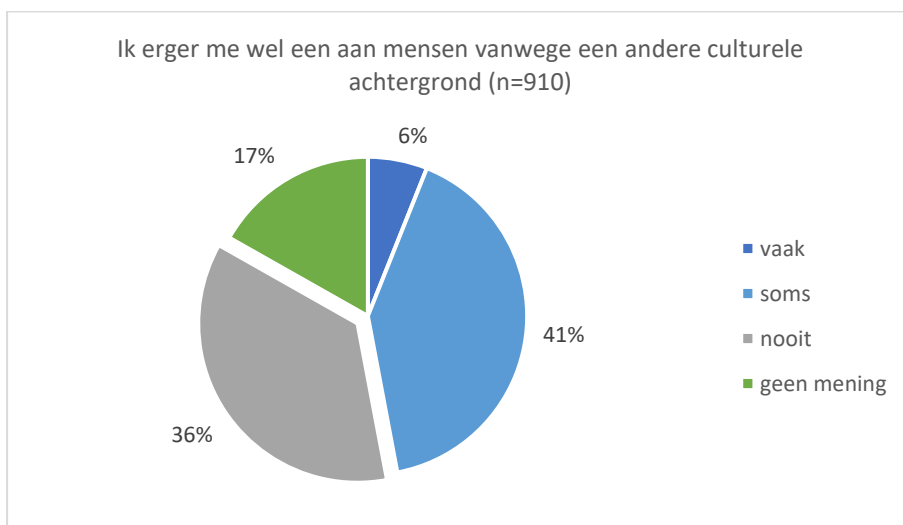
Grafiek 11. Aantal keren dat de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu van toepassing is (n=913)

c. *Ik erger me wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond*

Van de respondenten ergert 6% zich vaak aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 41% soms. In totaal ergert 36% zich nooit aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 17% heeft er geen mening over.

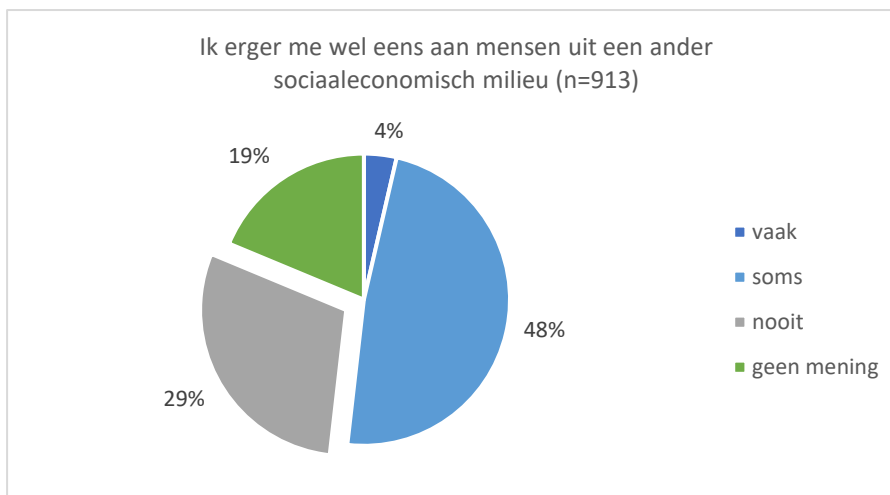
Grafiek 12. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik erger met wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond van toepassing is (n=910)

d. *Ik erger me wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Van de respondenten ergert 4% zich vaak aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu en 48% soms. In totaal zegt 29% zich nooit aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu te ergeren en geeft 19% aan hierover geen mening te hebben.

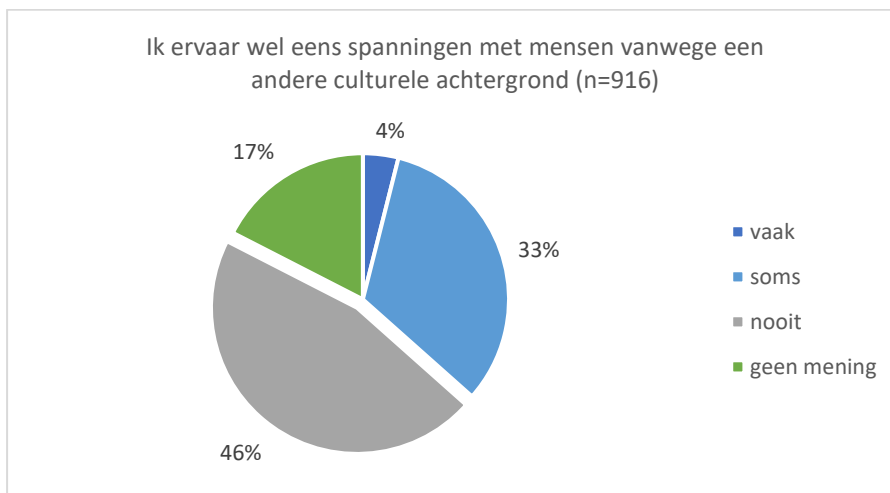
Grafiek 13. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik erger met wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=913)

e. *Ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond*

In totaal ervaart 4% van de respondenten vaak spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond. Bij een op de drie respondenten (33%) is dat soms het geval. Van de respondenten ervaart 46% nooit spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond en geeft 18% aan hierover geen mening te hebben.

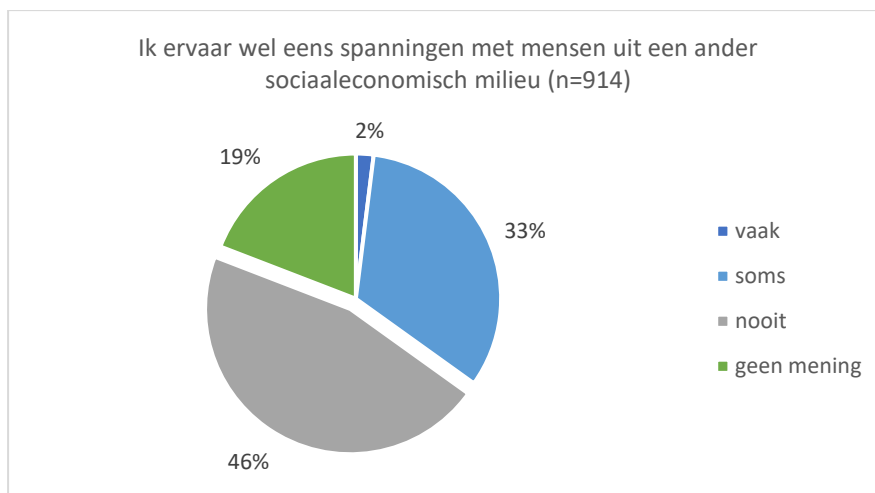
Grafiek 14. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=916)

f. *Ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Slechts 2% van de respondenten ervaart vaak spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. Bij een derde van de respondenten (33%) is dat soms het geval; 46% ervaart deze spanningen nooit en 19% heeft er geen mening over.

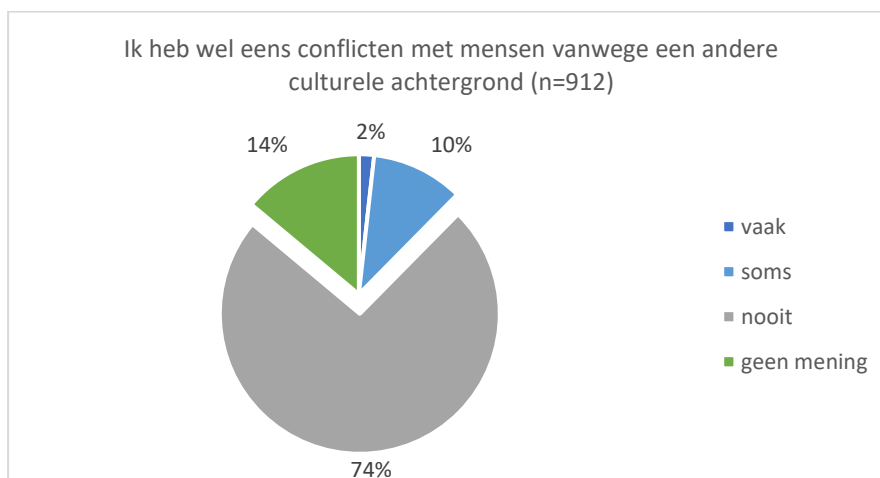
Grafiek 15. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=914)

g. *Ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond*

Bijna 2% van de respondenten zegt vaak conflicten te hebben met mensen vanwege een andere culturele achtergrond. Bij 11% van de respondenten is dat soms het geval. Bijna driekwart van de respondenten (74%) ervaart nooit conflicten op dit gebied en 14% geeft aan hierover geen mening te hebben.

Grafiek 16. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=912)

h. Ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu

Slecht 1% zegt vaak conflicten te hebben met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. Bij 12% van de respondenten is dat soms het geval. In totaal heeft 72% nooit te maken met dergelijke conflicten en 16% geeft aan het niet te weten.

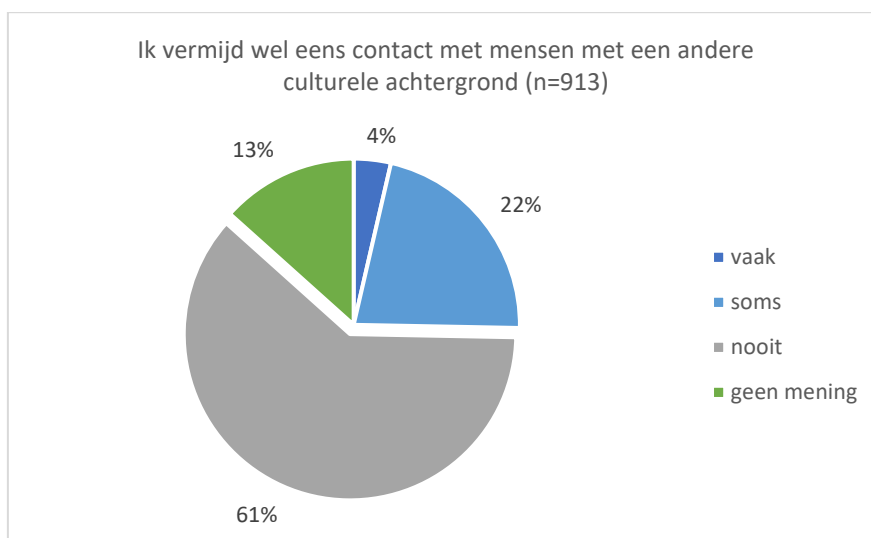
Grafiek 17. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=912)

i. ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond

Een kwart van de respondenten vermijdt wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond waarvan 4% vaak en 22% soms. De overige respondenten doen dat nooit (61%) of hebben er geen mening over (13%).

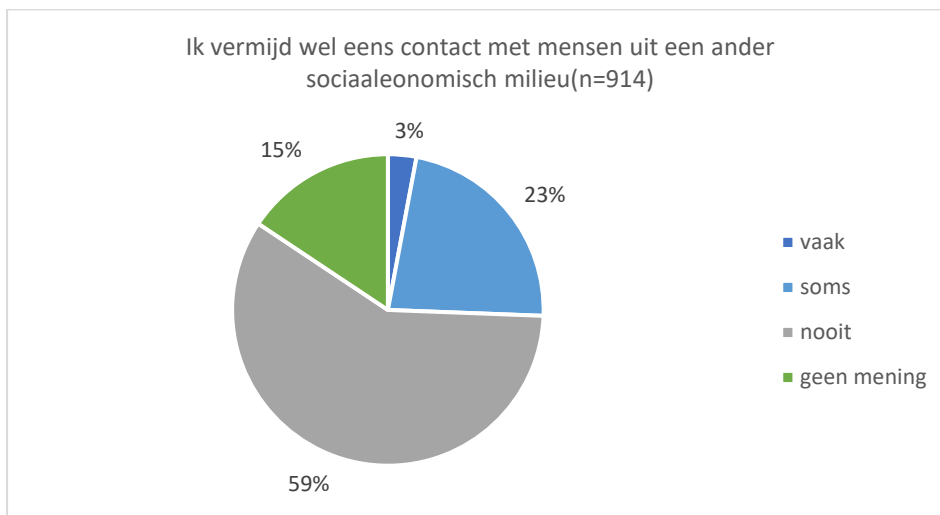
Grafiek 18. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=913)

j. *ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Ook een kwart van de respondenten vermijdt wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. De overige respondenten doen dat nooit (59%) of hebben er geen mening over (15%).

Grafiek 19. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=913)

BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 926 respondenten uit de stadspeiling 2021 die vragen hebben ingevuld over het onderwerp samenleven in Zoetermeer of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle 934 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,1% en de 32,9%.
- stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag x vertonen tussen de 36,4% en 63,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
934	1,9	2,6	2,9	3,2	3,2

BIJLAGE 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons

In de onderstaande tabellen worden de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *seks* en *leeftijd*.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

- de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2021);
- de personen in steekproef B (per 1-9-2021);
- de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht en leeftijd, in % van:

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Personen in de steekproef	Respondenten
Man 18 < 30 jr.	8,8%	13,0%	5,2%
Vrouw 18 < 30 jr.	8,4%	13,6%	5,7%
Anders 18 < 30 jr.	-	-	0,2%
Man 30 < 40 jr.	7,8%	9,9%	5,0%
Vrouw 30 < 40 jr.	8,3%	11,3%	9,8%
Anders 30 < 40 jr.	-	-	0,2%
Man 40 < 50 jr.	7,4%	9,0%	7,8%
Vrouw 40 < 50 jr.	8,0%	8,6%	8,9%
Anders, 40 < 50 jr.	-	-	0,2%
Man 50 < 65	12,7%	8,9%	11,7%
Vrouw 50 < 65	13,9%	9,9%	13,7%
Anders, 50 < 65 jr.	-	-	0,1%
Man 65 jr. en ouder	11,6%	7,7%	17,6%
Vrouw 65 jr. en ouder	13,2%	8,2%	13,5%
Anders, 65 jr., en ouder	-	-	0,2%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	99.856	4.000	918

* 16 van de 934 respondenten uit 2021 hebben hun geslacht en/of leeftijd niet opgegeven

BIJLAGE 3. Tabellen

Tabel X1. Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden (n=929)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
eens	555	59,7%
neutraal	277	29,8%
oneens	53	5,7%
geen mening	44	4,7%
Totaal	929	100,0%

Tabel X2. Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus (n=925)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
eens	543	58,7%
neutraal	298	32,2%
oneens	35	3,8%
geen mening	49	5,3%
Totaal	925	100,0%

Tabel X3. Ik ben geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond (n=928)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
ja	489	52,7%
jee	163	17,6%
geen mening	276	29,7%
Totaal	928	100,0%

Tabel X4. Ik ben geïnteresseerd in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (n=921)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
ja	417	45,3%
jee	173	18,8%
geen mening	331	35,9%
Totaal	921	100,0%

Tabel X5. Ik denk niet zo positief over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ik (n=918)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
ja	76	8,3%
jee	596	64,9%
geen mening	246	26,8%
Totaal	918	100,0%

Tabel X6. Ik denk niet zo positief over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ik (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender) (n=916)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
ja	32	3,5%
jee	697	76,1%
geen mening	187	20,4%
Totaal	916	100,0%

Tabel X7. Sommige van mijn vrienden hebben een andere culturele achtergrond dan ik (n=922)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
ja	589	63,9%
jee	222	24,1%
geen mening	111	12,0%
Totaal	922	100,0%

Tabel X8. Sommige van mijn vrienden komen uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ik (921)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
ja	553	60,0%
jee	238	25,8%
geen mening	130	14,1%
Totaal	921	100,0%

Tabel X9. In Zoetermeer wonen groepen mensen waar ik niet zo positief over denk (n=928)

Mening:	Aantal	In % van het totaal
eens	365	39,3%
neutraal	259	27,9%
oneens	162	17,5%
geen mening	142	15,3%
Totaal	928	100,0%

Tabel X10. Toepassing van de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond' (n=919)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	150	16,3%
Soms	549	59,7%
Nooit	126	13,7%
Geen mening	94	10,2%
Totaal	919	100,0%

Tabel X11. Toepassing van de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' (n=913)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	144	15,8%
Soms	531	58,2%
Nooit	124	13,6%
Geen mening	114	12,5%
Totaal	913	100,0%

Tabel X12. Toepassing van de uitspraak: 'ik erger me wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond' (n=910)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	55	6,0%
Soms	373	41,0%
Nooit	329	36,2%
Geen mening	153	16,8%
Totaal	910	100,0%

Tabel X13. Toepassing van de uitspraak: 'ik erger me wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' (n=913)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	33	3,6%
Soms	440	48,2%
Nooit	269	29,5%
Geen mening	171	18,7%
Totaal	913	100,0%

Tabel X14. Toepassing van de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' (n=916)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	36	3,9%
Soms	299	32,6%
Nooit	421	46,0%
Geen mening	160	17,5%
Totaal	916	100,0%

Tabel X15. Toepassing van de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' (n=914)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	18	2,0%
Soms	301	32,9%
Nooit	420	46,0%
Geen mening	175	19,1%
Totaal	914	100,0%

Tabel X16. Toepassing van de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' (n=912)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	16	1,8%
Soms	97	10,6%
Nooit	672	73,7%
Geen mening	127	13,9%
Totaal	912	100,0%

Tabel X17. Toepassing van de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' (n=912)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	7	0,8%
Soms	105	11,5%
Nooit	658	72,1%
Geen mening	142	15,6%
Totaal	912	100,0%

Tabel X18. Toepassing van de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond' (n=913)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	33	3,6%
Soms	198	21,7%
Nooit	560	61,3%
Geen mening	122	13,4%
Totaal	913	100,0%

Tabel X19. Toepassing van de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' (n=914)

Frequentie	Aantal	In % van het totaal
Vaak	27	3,0%
Soms	207	22,6%
Nooit	537	58,8%
Geen mening	143	15,6%
Totaal	914	100,0%

BIJLAGE 4. Vragenlijst samenleven in de stad

SAMENLEVEN IN DE STAD

93. in hoeverre bent u het met elk van de volgende stellingen eens?

	1 eens	2 neutraal	3 oneens	4 geen mening
- Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden.	☐	☐	☐	☐
- Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus.	☐	☐	☐	☐

94. Kunt u achter elke uitspraak aangeven of deze voor u van toepassing is?

	1 ja	2 nee	3 geen mening
- Ik ben geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐
- Ik ben geïnteresseerd in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐
- Ik denk niet zo positief over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ik.	☐	☐	☐
- Ik denk niet zo positief over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ik (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender).	☐	☐	☐
- Sommige van mijn vrienden hebben een andere culturele achtergrond dan ik.	☐	☐	☐
- Sommige van mijn vrienden komen uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ik.	☐	☐	☐

95. In hoeverre bent u het met de volgende uitspraak eens?

'In Zoetermeer wonen groepen mensen waar ik niet zo positief over denk.'

- 1. eens
- 2. neutraal → ga naar vraag 97
- 3. oneens → ga naar vraag 97
- 4. geen mening → ga naar vraag 97

96. Waarom denkt u niet zo positief over deze groepen in Zoetermeer?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- vanwege de overlast die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken
- vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken
- vanwege de slechte ervaringen die ik heb met mensen uit deze groepen
- vanwege de normen en waarden van mensen uit deze groepen
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe mannen en vrouwen zich moeten gedragen
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe Nederland en/of Zoetermeer zouden moeten zijn
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over seksualiteit
- andere reden, namelijk:

97. Wilt u achter elk van de volgende uitspraken aangeven hoe vaak deze voor u van toepassing zijn?

	1 vaak	2 soms	3 nooit	4 geen mening
- In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik erger me wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik erger me wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐